

BASISBOEK ONDERMIJNING

BEN JIJ OPGEWASSEN TEGEN CRIMINELEN?

Tijdens je werk kun je in aanraking komen met signalen van ondermijning. Het kan voorkomen dat criminelen je benaderen. Dit betekent dat je weerbaar moet zijn. Het is belangrijk dat je weet waar voor jou mogelijke risico's zitten als het om jouw weerbaarheid gaat. In hoeverre ben jij dus opgewassen tegen georganiseerde criminaliteit?

Met deze scan krijg je inzicht in mogelijke risico's van weerbaarheid. Het is niet de bedoeling je daadwerkelijk te beïnvloeden of te veranderen, maar je wel bewust te maken van je risico's. Immers, criminelen kunnen hier gebruik van maken.

Dit is een persoonlijke vragenlijst. Je vult deze voor jezelf in. Aan het einde van deze vragenlijst krijg je meer uitleg waarom deze thema's een risico kunnen vormen en wat je kunt doen om weerbaar te blijven.

WERK

1. Heb je een eigen onderneming?
☐ Ja ☐ Nee
2. Maak je je zorgen om je werk/je bedrijf?
☐ Ja ☐ Nee
3. Heb je problemen/conflicten met een of meerdere personen in je werkomgeving?
☐ Ja ☐ Nee
4. Heb je moeite om bepaalde beslissingen te nemen op je werk?
☐ Ja ☐ Nee
5. Heb je structureel meer werk dan je aankunt?
☐ Ja ☐ Nee
6. Ervaar je momenteel een enorme druk in je werk?
☐ Ja ☐ Nee
7. Is er een spanning tussen wat voor jouw werk belangrijk is en wat jij zelf belangrijk vindt?
☐ Ja ☐ Nee
8. Kost het je moeite om anderen aan te spreken op ongewenst gedrag?
☐ Ja ☐ Nee
9. Ben je wel eens benaderd door onbekenden met 'goede deals' of buitenkansjes die te mooi lijken om waar te zijn?
☐ Ja ☐ Nee

FINANCIËLE SITUATIE

10. Is je financiële situatie onlangs drastisch veranderd?
☐ Ja ☐ Nee
11. Heb je financiële zorgen?
☐ Ja ☐ Nee
12. Heb je moeite om aan financiële verplichtingen (zoals belastingen, huur, energie) te voldoen?
☐ Ja ☐ Nee
13. Heb je financiële belangen of een aandelenportefeuille in een andere organisatie?
☐ Ja ☐ Nee

BEN JIJ OPGEWASSEN TEGEN CRIMINELLEN?

- 14. Heb je schulden of betalingsachterstanden (werk en privé)?
☐ Ja ☐ Nee
- 15. Heb je in de afgelopen drie jaar leningen afgesloten buiten reguliere financiële instellingen om (bijvoorbeeld via een andere ondernemer of via privépersonen)?
☐ Ja ☐ Nee
- 16. Hebben er in je arbeidsverleden ooit zaken gespeeld die als onregelmatig of conflictueus getypeerd kunnen worden?
☐ Ja ☐ Nee
- 17. Heb je een juridisch conflict (werk- of privégerelateerd)?
☐ Ja ☐ Nee

NEVENWERKZAAMHEDEN

- 18. Heb je betaalde nevenwerkzaamheden of -functies?
☐ Ja ☐ Nee
- 19. Verhouden deze nevenfuncties zich tot een goede uitoefening van je reguliere werk?
☐ Ja ☐ Nee
- 20. Hebben deze nevenfuncties een financiële relatie met de gemeente?
☐ Ja ☐ Nee
- 21. Ben je lid van een politieke partij of heb je een politieke functie bekleed?
☐ Ja ☐ Nee
- 22. Ben je lid van een ('harde') supporterskern van een vereniging of club?
☐ Ja ☐ Nee

SOCIAL MEDIA

- 23. Heb je een of meerdere social media accounts?
☐ Ja ☐ Nee
- 24. Is je social media account openbaar?
☐ Ja ☐ Nee
- 25. Gebruik je social media om het debat aan te gaan?
☐ Ja ☐ Nee
- 26. Reageer je wel eens fel op berichten van anderen op social media?
☐ Ja ☐ Nee
- 27. Heb je in het verleden wel eens berichten of foto's gedeeld die nu als controversieel of ongepast zouden worden gezien of op een andere manier een risico zouden kunnen vormen?
☐ Ja ☐ Nee
- 28. Heb je weleens berichten of reacties via social media ontvangen die intimiderend of bedreigend waren?
☐ Ja ☐ Nee
- 29. Deel je regelmatig (minimaal 2 keer per maand) privézaken op social media die openbaar zijn?
☐ Ja ☐ Nee

BEN JIJ OPGEWASSEN TEGEN CRIMINELLEN?

VEILIGHEID EN ONDERMIJNING

- 30. Heb je in het verleden in je persoonlijke of werklevens activiteiten ontplooid die een belemmering kunnen vormen voor je werk/bedrijf of die jou chantabel maken?
☐ Ja ☐ Nee
- 31. Word je door anderen onder druk gezet (nu of in het verleden) om bepaalde beslissingen te nemen op je werk, die je zelf niet zou nemen?
☐ Ja ☐ Nee
- 32. Kom je in je werk wel eens in contact met mensen van wie je vermoedt dat ze criminele intenties hebben?
☐ Ja ☐ Nee
- 33. Heb je connecties (zakelijk of privé) in het criminele circuit?
☐ Ja ☐ Nee
- 34. Heb je vrienden of familie met connecties in het criminele circuit?
☐ Ja ☐ Nee
- 35. Ben je of is een direct familielid wel eens beticht van niet-integer gedrag?
☐ Ja ☐ Nee
- 36. Ben je of is iemand direct uit je familie ooit in opspraak geraakt in de media?
☐ Ja ☐ Nee
- 37. Ben je of is iemand direct uit je familie wel eens in aanraking gekomen met justitie?
☐ Ja ☐ Nee
- 38. Voel je je onveilig op je werk?
☐ Ja ☐ Nee
- 39. Heb je ooit dreigementen ontvangen gericht op jou, je familie of je werk?
☐ Ja ☐ Nee

PRIVÉSITUATIE

- 40. Heb je zorgen over je huwelijk, relatie of gezin?
☐ Ja ☐ Nee
- 41. Is er onlangs een dierbare ernstig ziek geworden of overleden?
☐ Ja ☐ Nee
- 42. Word je beperkt door lichamelijke klachten?
☐ Ja ☐ Nee
- 43. Ben je recent bij een gevaarlijk incident (zoals een ongeval) betrokken geweest?
☐ Ja ☐ Nee
- 44. Heb je in het verleden een traumatische gebeurtenis meegemaakt?
☐ Ja ☐ Nee
- 45. Ben je thuis alleen verantwoordelijk voor de financiën (ben jij de hoofdverdiener)?
☐ Ja ☐ Nee

BEN JIJ OPGEWASSEN TEGEN CRIMINELLEN?

UITLEG VAN MOGELIJKE RISICO'S EN PRAKTISCHE TIPS

Misschien is het je niet helemaal duidelijk waar een mogelijk risico in schuilt. Dat leggen we graag aan je uit, inclusief verschillende praktische tips om weerbaar te blijven.

WERK

Misschien is het je niet helemaal duidelijk waar een mogelijk risico in schuilt. Dat leggen we graag in je werk sta je misschien regelmatig voor belangrijke beslissingen. De druk kan hoog zijn, zeker als je veel werk hebt, financiële zorgen hebt of te maken krijgt met conflicten. Dit kan je kwetsbaar maken voor criminele beïnvloeding. Criminelen zoeken doelbewust personen die stress ervaren of worstelen met lastige keuzes. Ze bieden 'oplossingen' aan die op het eerste gezicht aantrekkelijk lijken, maar uiteindelijk leiden tot chantage of medeplichtigheid aan illegale activiteiten.

Hoe maken criminelen hiervan gebruik?

- Financiële druk en werkstress: ze benaderen personen die structureel overwerkt zijn of financiële problemen hebben en bieden snelle financiële of praktische 'oplossingen'.
- Manipulatie via conflicten of zwak leiderschap: als je moeite hebt met het nemen van beslissingen of het aanspreken van ongewenst gedrag, kunnen criminelen misbruik maken van deze onzekerheid.
- Verleiden met 'goede deals': een aanbod dat te mooi lijkt om waar te zijn, is dat meestal ook. Criminelen proberen via een 'onschuldige' zakelijke deal een voet tussen de deur te krijgen.

Wat kun je doen om weerbaar te blijven?

- Blijf kritisch op wie je benadert.
Vraag altijd door bij onverwachte 'goede deals' en doe onderzoek naar de achtergrond van nieuwe zakelijke contacten.
- Zorg voor een sterk netwerk.
Bespreek je zorgen en twijfels met bijvoorbeeld betrouwbare collega's, een leidinggevende of een vertrouwenspersoon. Samen zie je meer dan alleen.
- Train jezelf in besluitvaardigheid en leiderschap.
Als je steviger in je schoenen staat, ben je minder vatbaar voor beïnvloeding. Dit kan via cursussen of coaching.
- Maak ethiek en veiligheid bespreekbaar met collega's.
Zorg dat medewerkers/collega's weten hoe ze verdachte situaties kunnen herkennen en rapporteren.
- Meld verdachte situaties.
Twijfel je over een aanbod of persoon? Neem contact op met de politie of een meldpunt voor ondermijning bij de gemeente.

BEN JIJ OPGEWASSEN TEGEN CRIMINELLEN?

FINANCIËLE SITUATIE

Een gezonde financiële situatie geeft stabiliteit en onafhankelijkheid. Maar als je bedrijf of privéleven financieel onder druk staat, kun je sneller geneigd zijn om hulp aan te nemen van onbekende partijen. Criminelen maken hier misbruik van door leningen, investeringen of andere 'oplossingen' aan te bieden die je later duur komen te staan.

Hoe maken criminelen hiervan gebruik?

- Chantage door schulden: als je bij dubieuze investeerders of privépersonen geld leent, kunnen ze je onder druk zetten om gunsten te verlenen.
- Misbruik van financiële kwetsbaarheid: personen die moeite hebben met vaste lasten of onverwachte kosten kunnen verleid worden met 'snel geld'.
- Schijnconstructies: criminelen investeren in bedrijven om geld wit te wassen, zonder dat de ondernemer doorheeft dat hij medeplichtig wordt aan illegale praktijken.

Wat kun je doen om weerbaar te blijven?

- Wees kritisch op investeerders en leningen.
Onderzoek altijd de achtergrond van investeerders en leen alleen via officiële kanalen.
- Houd je financiën inzichtelijk.
Zorg voor een financieel plan en schakel tijdig een adviseur in bij problemen.
- Meld financiële druk bij instanties.
Er zijn officiële instanties die kunnen helpen bij financiële problemen zonder dat je bij onbetrouwbare partijen hoeft aan te kloppen. Zorg voor een sterk netwerk.

NEVENWERKZAAMHEDEN

Nevenfuncties kunnen waardevolle extra inkomsten en netwerkmogelijkheden bieden. Maar als ze belangenverstrengeling of afhankelijkheid creëren, kunnen criminelen dat tegen je gebruiken.

Hoe maken criminelen hiervan gebruik?

- Belangenverstrengeling: als je nevenwerkzaamheden financiële of politieke invloed hebben, kunnen criminelen dit inzetten om druk op je uit te oefenen.
- Gebruik van jouw netwerk: je sociale of zakelijke netwerk kan worden ingezet voor criminele activiteiten zonder dat je dit meteen doorhebt.
- Moeilijk 'nee' zeggen: hoe meer afhankelijkheid je hebt van bepaalde neveninkomsten, hoe kwetsbaarder je wordt voor manipulatie.

Wat kun je doen om weerbaar te blijven?

- Wees transparant over nevenfuncties.
Controleer of jouw extra werkzaamheden een risico vormen en bespreek dit met iemand anders.
- Blijf onafhankelijk.
Voorkom dat een nevenfunctie je afhankelijk maakt van anderen.
- Onderzoek wie je in je netwerk toelaat.
Kijk kritisch naar de mensen met wie je samenwerkt en onderhoudt zakelijke afstand waar nodig.

BEN JIJ OPGEWASSEN TEGEN CRIMINELLEN?

SOCIAL MEDIA

Social media geeft criminelen inzicht in jouw leven en gedrag. Je reacties, foto's of zakelijke updates kunnen gebruikt worden om je te manipuleren, onder druk te zetten of informatie te verzamelen.

Hoe maken criminelen hiervan gebruik?

- Informatie verzamelen: ze analyseren jouw posts om zwakke plekken te ontdekken, zoals financiële stress of conflicten. Ze komen meer over jou te weten en gebruiken de informatie om in contact met je te komen en te verleiden.
- Manipulatie en intimidatie: fel reageren op online discussies kan tot bedreigingen of chantage leiden.
- Identiteitsmisbruik: openbare accounts kunnen worden gekopieerd om fraude te plegen of jouw naam te beschadigen.

Wat kun je doen om weerbaar te blijven?

- Beperk je online zichtbaarheid.
Stel je social media zo in dat alleen betrouwbare contacten je updates kunnen zien.
- Wees bewust van wat je deelt.
Voorkom dat je informatie online zet die je kwetsbaar maakt.
- Meld verdachte berichten.
Bedreigingen of misbruik van je identiteit kunnen worden gemeld bij de politie of social media platforms.

VEILIGHEID EN ONDERMIJNING

Ondermijning betekent dat de onderwereld en bovenwereld in elkaar overlopen. Criminelen hebben andere personen en bedrijven nodig voor witwassen, illegale opslag of logistieke diensten. Ze zoeken doelbewust personen of locaties met een zwakke plek.

Hoe maken criminelen hiervan gebruik?

- Chantage of dreiging: ze dwingen personen om criminele activiteiten toe te staan op een bepaalde locatie of daarin te participeren.
- Onopvallende samenwerking: ze gebruiken legitieme bedrijven als dekmantel voor illegale praktijken.
- Fysieke of sociale druk: via familie, vrienden of werknemers kan invloed worden uitgeoefend.

Wat kun je doen om weerbaar te blijven?

- Herken verdachte signalen.
Wees alert op ongewone verzoeken of investeerders zonder duidelijke achtergrond.
- Weiger zonder twijfel.
Zodra iets niet goed voelt, zeg nee. Criminelen zoeken vooral ondernemers die twijfelen.
- Schakel hulp in.
Twijfel je over een situatie? Neem contact op de politie of meld misstanden anoniem bij Meld Misdaad Anoniem.

BEN JIJ OPGEWASSEN TEGEN CRIMINELLEN?

VEILIGHEID EN ONDERMIJNING

Ondermijning betekent dat de onderwereld en bovenwereld in elkaar overlopen. Criminelen hebben andere personen en bedrijven nodig voor witwassen, illegale opslag of logistieke diensten. Ze zoeken doelbewust personen of locaties met een zwakke plek.

Hoe maken criminelen hiervan gebruik?

- Chantage of dreiging: ze dwingen personen om criminele activiteiten toe te staan op een bepaalde locatie of daarin te participeren.
- Onopvallende samenwerking: ze gebruiken legitieme bedrijven als dekmantel voor illegale praktijken.
- Fysieke of sociale druk: via familie, vrienden of werknemers kan invloed worden uitgeoefend.

Wat kun je doen om weerbaar te blijven?

- Herken verdachte signalen.
Wees alert op ongewone verzoeken of investeerders zonder duidelijke achtergrond.
- Weiger zonder twijfel.
Zodra iets niet goed voelt, zeg nee. Criminelen zoeken vooral ondernemers die twijfelen.
- Schakel hulp in.
Twijfel je over een situatie? Neem contact op de politie of meld misstanden anoniem bij Meld Misdaad Anoniem.

PRIVÉSITUATIE

Een stabiele privésituatie maakt je sterker als persoon of ondernemer. Maar als je privé problemen hebt, kan dat je concentratie, besluitvaardigheid en financiële stabiliteit beïnvloeden. Dit kan je kwetsbaar maken voor criminele beïnvloeding.

Hoe maken criminelen hiervan gebruik?

- Emotionele kwetsbaarheid: mensen in een moeilijke privésituatie zoeken soms makkelijke oplossingen, waar criminelen op inspelen.
- Financiële afhankelijkheid: als je de enige kostwinner bent, kan financiële druk je vatbaarder maken voor snelle, maar dubieuze inkomsten.
- Vriendschappen en familiebanden: soms wordt druk uitgeoefend via familieleden of vrienden die zelf betrokken zijn bij criminele netwerken.

Wat kun je doen om weerbaar te blijven?

- Zoek tijdig hulp bij privéproblemen.
Financiële en emotionele problemen bespreek je het best met anderen (bijvoorbeeld een specialist) voordat ze groter worden.
- Blijf alert op hulpaanbiedingen.
Wees kritisch als iemand ineens 'vriendelijk' wil helpen met je problemen.
- Bescherm je privégegevens.
Deel geen gevoelige informatie met onbekenden en houd je zakelijke en privéleven zoveel mogelijk gescheiden.